

PIENO IR JO PRODUKTŲ RINKA MILK AND DAIRY MARKET

Deiva MIKELIONYTĖ

LAEI Produktų rinkotyros skyriaus tyrėja, deivam@laei.lt

2011 metų sausį–birželį pieno rinka Lietuvoje pasižymėjo sparčiu 2010 metais prasidėjusiu žaliavinio pieno supirkimo kainų kilimu iki balandžio mėnesio ir tokiu pat sparčiu kritimu nuo gegužės mėnesio, nors tuo pat metu pieno produktų didmeninių kainų kitimas tokių šuolių nepatyrė. Pasaulinėse rinkose staigių pieno ir pieno produktų kainų svyravimų taip pat nebuvo.

Žaliavinio pieno gamyba, supirkimas ir užsienio prekyba. 2011 metų I pusmetį, palyginti su tuo pačiu 2010-ųjų pusmečiu, 4 proc. padidėjo tiek pieno gamyba, tiek supirkimas (1 lentelė).

1 lentelė / Table 1

Pieno gamyba ir supirkimas 2010 ir 2011 metų sausio–birželio mėn., tūkst. t [4]

Milk production and purchase in 2010 and 2011, thou t

Rodikliai / Indicators	2010	2011	2011, palyginti su compared to 2010, %
Primelžta pieno / Milk produced	984	1027	104
Supirkta / Purchased:			
natūralaus / natural	562,2	582,0	104
bazinio** / basic**	669,0	697,2	104

* 4,15 proc. riebalų / milk fat, 3,24 proc. baltymų / protein.

** 3,4 proc. riebalų / milk fat, 3,0 proc. baltymų / protein.

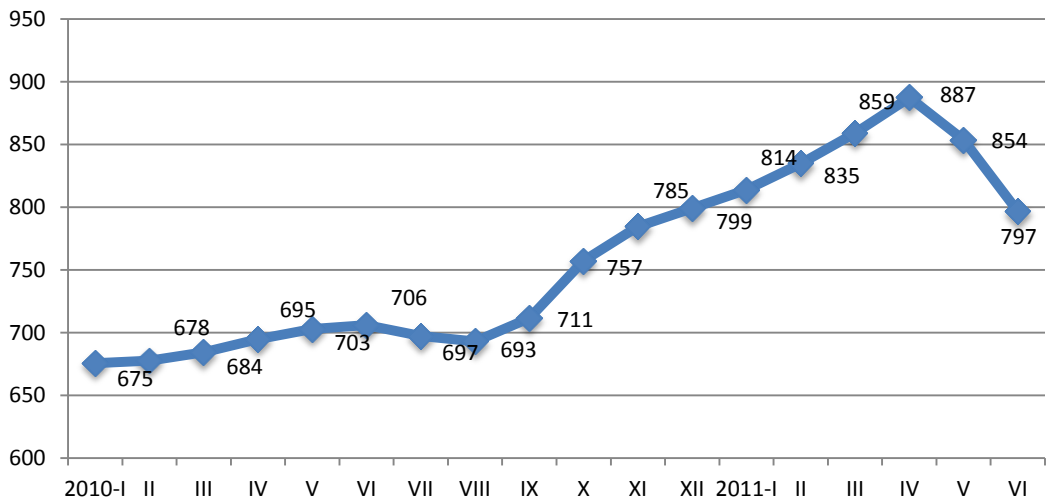
Žaliavinio pieno importas padidėjo nuo 91,8 tūkst. t 2010 metų I pusmetį iki 129,9 tūkst. t 2011-ųjų I pusmetį, arba 42 proc. Išsiplėtė pieno importo geografinė: iki 2011 metų pagrindinė žaliavinio pieno importo šalis buvo Latvija, o per 2010 metų I pusmetį 72 proc. pieno buvo importuota iš Latvijos, 28 proc. – iš Estijos. Eksportuoto pieno kiekio augimo tempai buvo dar spartesni – 59 proc., nuo 11,9 iki 19 tūkst. t. Visas eksporto prieaugis pasiektas 2011 metų II ketvirty, nes 2011 metų I ketvirty, palyginti su 2010-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, žaliavinio pieno eksportas buvo sumažėjęs 13 proc. Didžioji dalis žaliavinio pieno išvežta į Lenkiją (71 proc.), kita – į Estiją ir Latviją.

Pieno produktų pardavimas. 2011 metų I pusmetį Lietuvos įmonių pagamintų pieno produktų vidaus rinkoje parduota už 654,5 mln. Lt, arba 25 proc. daugiau nei 2010 metų I pusmetį. Importas (be žaliavinio pieno) padidėjo 30 proc., iki 146,9 mln. Lt. Iš viso Lietuvos rinkoje 2011 metų I pusmetį parduota pieno produktų 26 proc. daugiau nei 2010-ųjų. Šį augimą lėmė kainų padidėjimas, o natūrine išraiška daugelio pieno produktų pardavimas buvo artimas praeitų metų to paties laikotarpio pardavimui, tačiau kai kurių – pastebimai sumažėjo. Labiausiai natūrine išraiška sumažėjo lietuviškos kilmės sutirštinto pieno (51 proc.), sūrio gaminių su augaliniais riebalais (24 proc.) ir valgomųjų ledų (16 proc.) pardavimas (2 lentelė).

2 lentelė / Table 2

Lietuvos pieno perdirbimo įmonių pagamintų pieno produktų pardavimas Lietuvos rinkoje
2010 ir 2011 metų sausio–birželio mėn., t [3]
*Dairy production produced of Lithuanian milk processors and sold
in the Lithuanian market in January–June 2010 and 2011, t*

Pieno produktai <i>Dairy products</i>	2010	2011	2011, palyginti su <i>compared to 2010, %</i>
Geriamasis pienas / <i>Drinking milk</i>	45681	47748	105
Grietinė / <i>Sour cream</i>	9009	8932	99
Grietinės ir augalinių riebalų mišinys <i>Mix of sour cream and vegetable oil</i>	4142	4174	101
Varškė / <i>Curd</i>	8715	9154	105
Sviestas / <i>Butter</i>	2611	2659	102
Tepūs riebalų mišiniai / <i>Fat mixtures</i>	2392	2290	96
Švieži sūriai (išskyrus varškę) / <i>Fresh cheese</i>	5934	5586	94
Lydyti sūriai / <i>Processed cheese</i>	1148	1096	95
Tarkuoti, pelėsiniai ir kiti brandinti sūriai <i>Fermented and mould cheese</i>	4558	4172	92
Sūrio gaminiai su augaliniiais riebalais <i>Cheese products with vegetable oil</i>	1404	1065	76
Sutirštintas pienas / <i>Canned milk</i>	1467	725	49
Jogurtas, kefyras ir kiti rauginti bei fermentuoti produktai / <i>Yoghurt, kefir and other sour products</i>	25393	25723	101
Valgomieji ledai, tūkst. l / <i>Ice cream, thou l</i>	6102	5146	84

1 pav. Bazinių rodiklių pieno supirkimo kainos 2010–2011 m., Lt/t [1, 8]
Figure 1. Purchase price of milk (of basic indicators) in 2010 and 2011, Lt/t

2011 metų sausį–birželį pieno produktų eksportuota už 777,8 mln. Lt, arba 37 proc. daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu 2010 metais.

Pieno supirkimo kaina. 2010 metų sausį–rugsįjūtį pieno supirkimo kaina mažai keitėsi (1 pav.). 2010-ųjų rugsėjo mėnesį ji pradėjo didėti ir augo iki 2011 metų balandžio, o nuo gegužės ėmė pastebimai kristi. 2011 metų birželį, palyginti su 2010-ųjų gruodžiu, bazinių rodiklių pieno supirkimo vidutinė kaina sumažėjo 1,4 proc., o palyginti su 2010-ųjų birželiu, buvo didesnė 13 proc.

2011 metų gegužę, palyginti su tuo pačiu 2010 metų mėnesiu, Lietuva buvo tarp sparčiau (124 proc.) nei vidutiniškai natūralaus pieno supirkimo kainas didinusių ES šalių (3 lentelė), o 2011 metų pradžioje – net viena pirmaujančių. Pieno supirkimo kaina metų pradžioje Lietuvoje buvo aukštesnė ne tik už tradiciškai žemiausią kainą Rumunijoje, bet ir dar už kelių ES šalių kainas. Tai greičiausiai ir buvo viena priežasčių, dėl kurių pieno supirkimo kaina Lietuvoje nuo gegužės mėnesio pradėta mažinti. Vidutinės Lietuvos perdirbėjų parduotų pieno produktų kainos 2011 metų I pusmetį nesumažėjo. Eksporto kainos nukrito nežymiai ir pieno perdirbėjų pajamų pastebimai nesumažino, bet buvo pretekstas mažinti supirkimo kainas. Be to, supirkimo kainų mažinimą paskatino ir palankios žaliavinio pieno importo plėtimo galimybės.

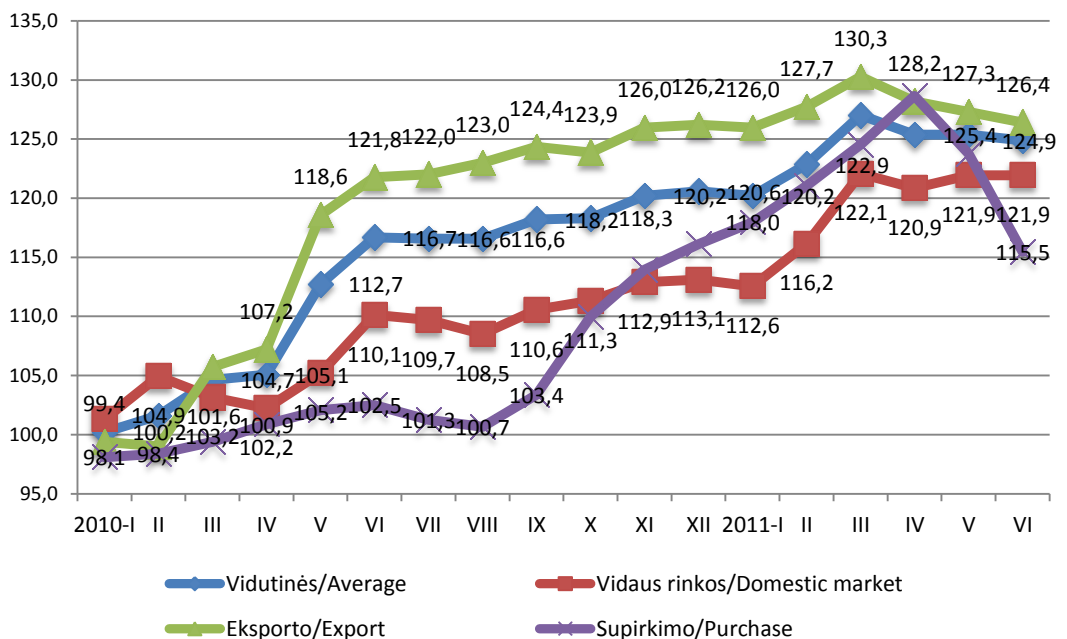
3 lentelė / Table 3

Natūralaus pieno supirkimo kainos ES-27 2010 ir 2011 metų gegužės mėnesį, Lt/t[2]
Purchase prices of natural milk in EU-27 in May 2010 and 2011, Lt/t

Šalis / Country	2010-05	2011-05	2011-05, palyginti su 2010-05, %	Palyginti su Lietuva compared to Lithuania 2011-05, %
Italija / Italy	1133	1325	117	132
Suomija / Finland	1119	1405	126	140
Švedija / Sweden	1064	1349	127	134
Portugalija / Portugal	939	1056	112	105
Danija / Denmark	1021	1255	123	125
Prancūzija / France	962	1066	111	106
Nyderlandai / Netherlands	996	1312	132	130
Vokietija / Germany	1015	1185	117	118
Ispanija / Spain	979	1053	108	105
Austrija / Austria	1034	1195	116	119
Airija / Ireland	1056	1107	105	110
Belgija / Belgium	1011	1127	112	112
Jungtinė Karalystė / United Kingdom	922	1006	109	100
Graikija / Greece	1259	1408	112	140
Liuksemburgas / Luxembourg	989	1101	111	109
ES-15 vidurkis / Average EU-15	1033	1197	116	119
Čekija / Czech	963	1140	118	113
Estija / Estonia	923	1136	123	113
Kipras / Cyprus	1742	1799	103	179
Latvija / Latvia	843	1029	122	102
Lietuva / Lithuania	813	1006	124	100

Šalis / Country	2010-05	2011-05	2011-05, palyginti su 2010-05, %	Palyginti su Lietuva compared to Lithuania 2011-05, %
Vengrija / Hungary	840	1098	131	109
Lenkija / Poland	891	1044	117	104
Slovėnija / Slovenia	905	1039	115	103
Slovakija / Slovakia	901	1092	121	109
ES-10 vidurkis / Average EU-10	980	1154	118	115
Bulgarija / Bulgaria	888	1112	125	111
Rumunija / Romania	769	982	128	98
ES-27 vidurkis / Average EU-27	1002	1188	119	118

Pieno produktų didmeninės kainos. Pieno pramonės įmonių parduotos produkcijos kainos nuo 2011 metų pradžios iki kovo mėnesio gan sparčiai augo, ypač vidaus rinkoje. Postūmį padidinti iki tol nuosaikiau augusias kainas davė kylančios kainos eksporto rinkose. Balandžio mėnesį šiek tiek sumažėjusios kainos vėliau vidaus rinkoje laikėsi stabiliai, o eksporto kainos mažėjo ir birželio mėnesį pasiekė metų pradžios lygį (2 pav.). Per metus, t. y. 2011 metų birželio kainas palyginus su 2010-ųjų geguže, pieno produktų kainos Lietuvos rinkoje padidėjo 15,9 proc., eksporto – 6,6 proc., vidutiniškai – 10,8 proc., o per šešis 2011 metų mėnesius atitinkamai 7,8 proc. ir 0,2 proc., vidutiniškai – 3,6 proc.

2 pav. Pieno supirkimo ir pieno pramonės įmonių parduotos produkcijos kainų pokyčiai 2010–2011 m. (2009-12=100 proc.) [5]

Figure 2. Changes in producer prices of dairy products and milk purchase price in 2010–2011 (December 2009 = 100%)

Lietuvos rinkoje 2011 metų birželį, palyginti su tuo pačiu 2010-ųjų mėnesiu, išaugo visų šalyje pagamintų pieno produktų didmeninės kainos, išskyrus aromatintą jogurtą. Labiausiai pakilo valgomųjų ledų (28 proc.) ir sviesto (20 proc.) kainos (4 lentelė).

4 lentelė / Table 4

Lietuvos pieno perdirbimo įmonių pagamintų pieno produktų vidutinės didmeninės kainos
Lietuvos rinkoje 2010 ir 2011 metų birželio mėn., Lt/kg [8]
*Producer prices of Lithuanian dairy products sold in the Lithuanian market
in June 2010 and 2011, Lt/kg*

Pieno produktai <i>Dairy products</i>	2010	2011	2011, palyginti su compared to 2010, %
Geriamasis pienas / <i>Drinking milk</i>	1,41	1,61	114
Rūgpienis ir kiti rūgštieji gėrimai / <i>Sour milk</i>	1,69	1,89	112
Aromatintas jogurtas <i>Yoghurt with additives</i>	3,54	3,52	99
Grietinė / <i>Sour cream</i>	5,01	5,67	113
Grietinės ir augalinių riebalų mišinys <i>Mix of sour cream and vegetable oil</i>	3,34	3,98	119
Sviestas, kurio riebumas ne didesnis kaip 85 proc. / <i>Butter</i>	11,53	13,80	120
Tepūs riebalų mišiniai / <i>Fat mixtures</i>	9,16	10,45	114
Varškė / <i>Curd</i>	7,19	8,04	112
Švieži sūriai / <i>Fresh cheese</i>	12,12	12,95	107
Lydyti sūriai / <i>Processed cheese</i>	10,75	11,15	104
Brandinti sūriai / <i>Fermented cheese</i>	12,64	13,82	109
Valgomieji ledai, Lt/l / <i>Ice cream, Lt/l</i>	5,37	6,86	128

Pieno produktų mažmeninės kainos. Mažmeninės pieno produktų kainos Lietuvos rinkoje 2010–2011 metais taip pat kaip ir didmeninės didėjo (5 lentelė). Labiausiai pakilo geriamojo pieno, sviesto (po 20 proc.) ir fermentinio sūrio (19 proc.) kainos. Atpigo tik jogurtas su priedais. Didžiosios daugumos lygintų produktų didmeninės kainos padidėjo labiau už mažmenines.

Pagrindinių pieno produktų mažmeninių kainų tendencijos 2007–2011 metais pateiktos 2 priede.

Vilniuje 2011 metų birželį, palyginti su 2010-ųjų birželiu, pieno produktų mažmeninių kainų kitimo tempai tarp kitų pasirinktų ES šalių sostinių buvo vieni iš spartesnių (6 lentelė). Tačiau pieno produktų mažmeninių kainų lygis Vilniuje buvo vidutinis. Fermentinio sūrio, kuris metų pradžioje buvo vienas iš pigesnių, kaina priartėjo prie kitų šalių sostinių sūrio kainų. 2011 metų birželį Ryga užleido brangiausių pieno produktų sostinės vietą Stokholmui, o Varšuvoje pieno produktai tradiciškai išliko pigiausi.

5 lentelė / Table 5

Kai kurių pieno produktų mažmeninės kainos Lietuvos rinkoje
2010 ir 2011 metų birželio mėn., Lt/kg [7, 8]

Retail prices of selected dairy products sold in Lithuanian market in June 2010 and 2011, Lt/kg

Pieno produktai	Mažmeninės kainos			Didmeninės kainos 2011- 06, palyginti su 2010-06, %
	2010-06-24	2011-06-23	2011, palyginti su 2010, %	
Geriamasis pienas, 2,5 proc. rieb., 1 l plastikinis maišelis, Lt/l <i>Milk, 2,5% milk fat, 1 l plastic bag, Lt/l</i>	2,24	2,68	120	121
Kefyras, 2,5 proc. rieb., Lt/l <i>Kefir, 2,5% milk fat, Lt/l</i>	2,49	2,86	115	119
Jogurtas su priedais, 300 g indeliuose <i>Yoghurt with additives, 350 g packs</i>	8,97	8,73	97	110
Grietinė, 30 proc. rieb., fasuota po 450 g <i>Sour cream, 30 % milk fat, 450 g Packs</i>	8,42	9,33	111	118
Sviestas, 82 proc. rieb., fasuotas po 200 g <i>Butter, 82 % milk fat, 200 g packs</i>	19,95	23,90	120	122
Tepus riebalų mišinys, fasuotas po 200 g <i>Fat mixture, 200 g packs</i>	18,10	20,85	115	111
Varškė, liesa, fasuota po 200 g <i>Low fat curd, 200 g packs</i>	11,18	12,45	111	108
Varškės sūris, 22 proc. rieb. <i>Cottage cheese, 22% milk fat</i>	16,58	19,44	117	112
Tilsit sūris <i>Cheese Tilsit</i>	20,29	24,05	119	120

6 lentelė / Table 6

Pieno produktų mažmeninės kainos kai kurių ES šalių sostinėse 2010 ir 2011 m. birželio mėn., Lt [6]
Retail prices of dairy products sold in selected capitals of EU countries in June 2010 and 2011, Lt

Produktai / sostinės Products / capitals	Vilnius	Ryga	Talinas	Varšuva	Praha	Budapeštas	Berlynas	Stokholmas	Helsinkis	Bratislava
Geriamasis pienas, 3,5 %, l / Drinking milk, 3,5% fat, l										
2010 m. 22 sav. week	2,59	2,90	2,89	1,96	2,32	2,67	2,80	2,59	2,80	2,75
2011 m. 22 sav. week	2,99	3,64	3,03	2,19	2,60	2,96	3,27	3,18	2,93	3,08
2011 / 2010, proc.	115	126	105	112	112	111	117	123	105	112
Sviestas, 82,5 %, 200 g / Butter 82,5% fat, 200 g										
2010 m. 22 sav. week	3,99	4,08	4,24	2,85	3,06	5,11	3,91	6,04	-	4,88
2011 m. 22 sav. week	4,85	5,36	5,36	3,58	3,68	5,19	4,88	5,92	3,23	5,65
2011 / 2010, proc.	122	131	126	126	120	102	125	98	-	116
Edam/Gouda fermentinis sūris, 1 kg / Edam/Gouda cheese, 1 kg										
2010 m. 22 sav. week	19,88	20,88	21,22	14,89	22,62	18,88	26,31	24,14	23,77	17,23
2011 m. 22 sav. week	23,89	25,30	24,37	18,12	21,88	22,53	29,56	31,17	25,19	22,96
2011 / 2010, proc.	120	121	115	122	97	119	112	129	106	133

Pieno produktų kainų struktūra ir jos tendencijos. 2011 metų birželį 17,36 proc. pieno produktų mažmeninės kainos sudarė PVM. Mažmeninės prekybos sektoriui priklausomai nuo produkto teko 16–30 proc. mažmeninės kainos. Likusią 53–67 proc. dalį birželį dalijosi pieno gamintojai, supirkėjai ir perdirbėjai (7 lentelė).

7 lentelė / Table 7

Pieno produktų kainų struktūra 2011 m. birželio mėn. [7, 8]
Structure of selected dairy products price in June 2011

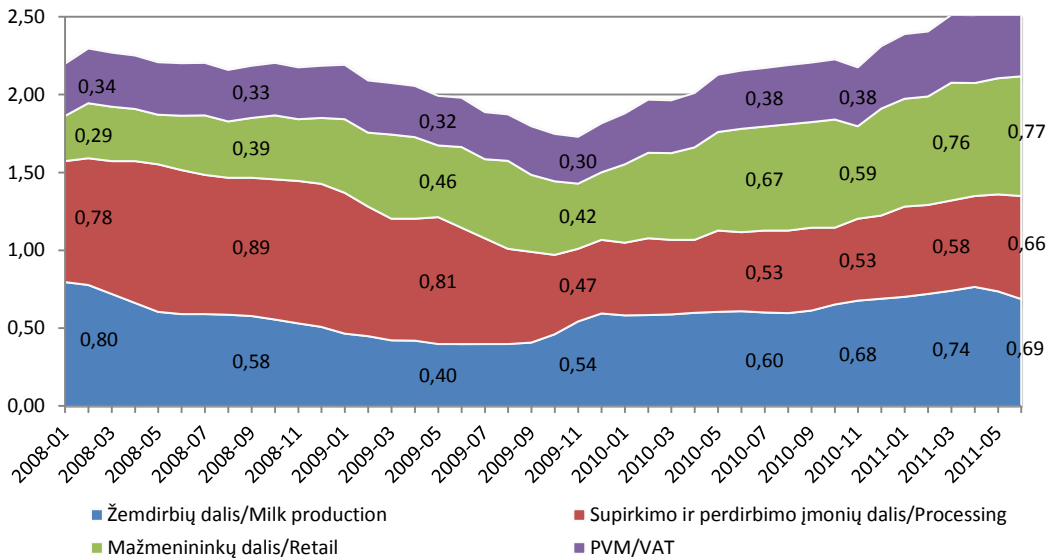
Pieno produktai <i>Dairy products</i>	Įmonės kaina <i>Producer price, Lt</i>	Mažm. kaina <i>Retail price, Lt</i>	Iš to sk. PVM <i>VAT, Lt</i>	Gamintojų, supirkėjų ir perdirbėjų dalis <i>Part of milk producers and processors, %</i>	Prekybi- ninkų dalis <i>Part of retailers, %</i>	PVM VAT, %
Pienas, 2,5 proc., 1 l plast. maišelis / <i>Milk, 2,5% fat, 1 l pack</i>	1,39	2,64	0,46	52,7	30,0	17,4
Kefyras, 2,5 proc., 1 l <i>Kefir, 2,5% fat, 1 l pack</i>	1,6	2,85	0,49	56,1	26,5	17,4
Grietinė, 30 proc., 450 g, kg / <i>Sour cream, 30% fat, in 450 g packs, kg</i>	6,19	9,28	1,61	66,7	16,0	17,4
Sviestas, 82 proc., 200 g, kg / <i>Butter 82% fat, in 200 g packs, kg</i>	14,94	23,94	4,16	62,4	20,2	17,4
Varškė, liesa, 200 g, kg <i>Low fat curd, in 200 g packs, kg</i>	7,39	12,49	2,17	59,1	23,5	17,4
Varškės sūris, 22 proc., kg / <i>Cottage cheese, 22% fat, kg</i>	12,31	19,29	3,35	63,8	18,8	17,4
Tilsit sūris, išfasuotas, kg <i>Cheese Tilsit, packed, kg</i>	15,05	24,16	4,19	62,3	20,3	17,4

Išsamesnei pajamų iš pieno produktų pasiskirstymo tarp rinkos dalyvių analizei pasirinkti du produktai – 2,5 proc. riebumo pienas 1 l plastikiniame maišelyje ir *Tilsit* sūris. Pirmasis yra populiariausias iš šalyje parduodamų pieno produktų, antrasis reprezentuoja eksportinius produktus, kurių taip pat daug parduodama vietos rinkoje.

Per 2011 metų I pusmetį (birželį lyginant su sausiu) dėl pieno produktų kainų augimo ir pajamų pasiskirstymo pokyčių papildomos naudos turėjo visi rinkos dalyviai, išskyrus žemdirbius. Pajamos iš geriamojo pieno po lygiai padidėjo pieno perdirbėjams ir prekybininkams, perpus mažiau – valstybei, o žemdirbiams sumažėjo 0,01 Lt/kg (3 pav.). Iš *Tilsit* sūrio kainos prieaugio ir proporcijų persiskirstymo 2011 metais daugiausia papildomos naudos gavo pieno perdirbėjai (1,62 Lt/kg), prekybininkų naudos prieaugis buvo perpus mažesnis, valstybei teko 0,40 Lt/kg papildomų pajamų, o žemdirbių pajamos sumažėjo 0,56 Lt/kg (4 pav.).

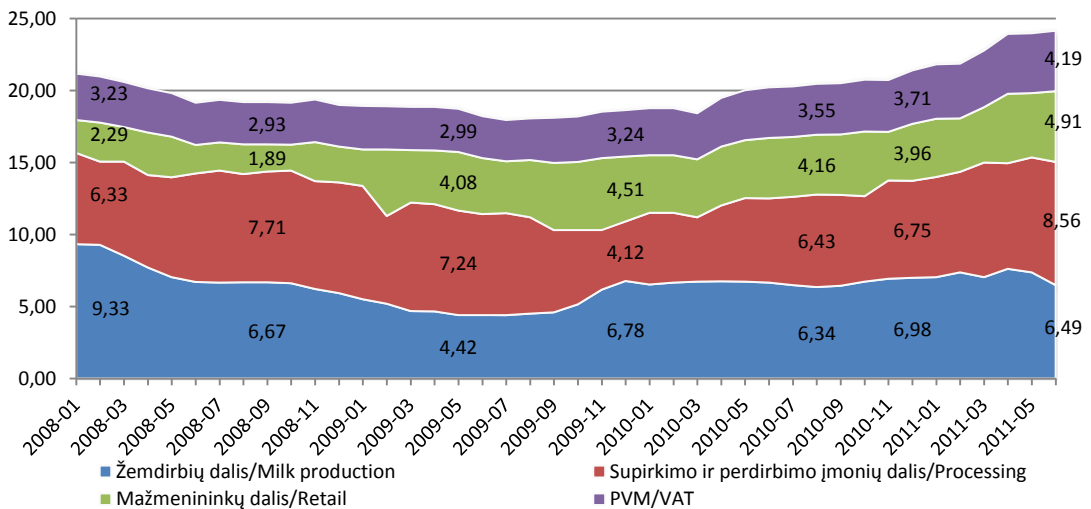

2011 metų birželio mėnesį, palyginti su tuo pačiu 2010-ųjų mėnesiu, didžiausią pajamų prieaugį iš pieno pardavimo gavo pieno supirkėjai ir perdirbėjai – 0,15 Lt/kg; žemdirbiai uždirbo papildomai 0,08 Lt/kg, prekybininkai – 0,10 Lt/kg. Iš Tilsit sūrio pardavimo daugiausia pajamų prieaugio gavo perdirbėjai – 2,72 Lt/kg; prekybininkai – 0,72 Lt/kg, o žemdirbių pajamos sumažėjo 0,19 Lt/kg.

3 pav. Geriamojo pieno, 2,5 proc. riebumo, 1 l plastikiniame maišelyje mažmeninės kainos struktūra 2008–2011 m., Lt/kg [1, 7, 8]

Figure 3. Retail price structure of drinking milk, 2,5% fat, 1 l plastic pack in 2008–2011, Lt/kg

4 pav. Tilsit sūrio mažmeninės kainos struktūra 2008–2011 m., Lt/kg [1, 7, 8]

Figure 4. Retail price structure of the cheese Tilsit in 2008–2011, Lt/kg

IŠVADOS

1. 2011 metų sausio–birželio mėnesiais, palyginti su tuo pačiu 2010-ųjų laikotarpiu, 4 proc. padidėjo žaliavinio pieno gamyba ir supirkimas. Ypač sparčiai augo prekyba žaliavinio pienu: importas padidėjo 42 proc., o eksportas – 59 proc. Pieno produktų pardavimas Lietuvos rinkoje daugiausia dėl kainų augimo padidėjo 26 proc. Natūrine išraiška Lietuvoje pagamintų didžiosios dalies pieno produktų pardavimas nepasiekė 2010 metų lygio arba buvo panašus.
2. Per 2011 metų I pusmetį žaliavinio pieno supirkimo kaina sumažėjo 1,4 proc., o 2011 metų birželį, palyginti su 2010-ųjų birželiu, buvo didesnė 13 proc. Vidutinės didmeninės Lietuvos pieno perdirbėjų parduotų pieno produktų kainos 2011-ųjų birželį, palyginti su 2010 metų geguže, padidėjo 10,8 proc., iš jų Lietuvos rinkoje – 15,9 proc., o užsienio rinkose – 6,6 proc. Augo ir mažmeninės kainos, nors ne taip sparčiai kaip didmeninės.
3. 2011 metų I ketvirtį geriamojo pieno mažmeninės kainos struktūra mažai kito, o II ketvirtį pieno gamintojų pajamos iš geriamojo pieno ir *Tilsit* sūrio pardavimo sumažėjo. Kitų rinkos dalyvių pajamos augo, sparčiau – pieno supirkėjų ir perdirbėjų. Panašios ir metinių pokyčių tendencijos.

LITERATŪRA

1. *Dėl 1997 11 03 įsakymo Nr. 637 papildymo ir žalio pieno kiekio perskaičiavimo pagal bazinius sudėties rodiklius (riebumą ir baltymingumą) metodikos patvirtinimo.* – Lietuvos Respublikos Seimas [interaktyvus]. Teisės aktai [žiūrėta 2009 m. lapkričio 23 d.]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=49992&p_query=&tr2=>>.
2. *EU milk prices – GD Agri.* DairyCo [interaktyvus], [žiūrėta 2011 m. balandžio 22 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.dairyco.net/library/market-information/datum/eu-milk-prices-dg-agri.aspx>>.
3. *Gaminių gamyba 2011 01 01.* Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV, 2011. ISSN 1648-5777.
4. *Lietuvos ekonominė ir socialinė raida 2010 m. gruodis.* Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV, 2011. ISSN 2029-364X.
5. *Lietuvos gamintojų parduotų pieno produktų (10.5 grupė pagal EVRK 2 red.) kainų (be PVM) pokyčiai.* Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV, 2011.
6. *Maisto produktų mažmeninių kainų pokyčiai ES šalyse.* Vilnius: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras, ŽŪMPRIS [interaktyvus], statistinė informacija [žiūrėta 2011 m. balandžio 15 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.vic.lt/?mid=329&id=5695>>.
7. *Mažmeninės rinkos sektorius/Vidaus rinka.* Vilnius: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras, ŽŪMPRIS [interaktyvus], statistinė informacija [žiūrėta 2011 m. kovo 15 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.vic.lt/?mid=328>>.
8. *Pieno sektorius/Vidaus rinka.* Vilnius: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras, ŽŪMPRIS [interaktyvus], statistinė informacija [žiūrėta 2011 m. kovo 15 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.vic.lt/?mid=348>>.